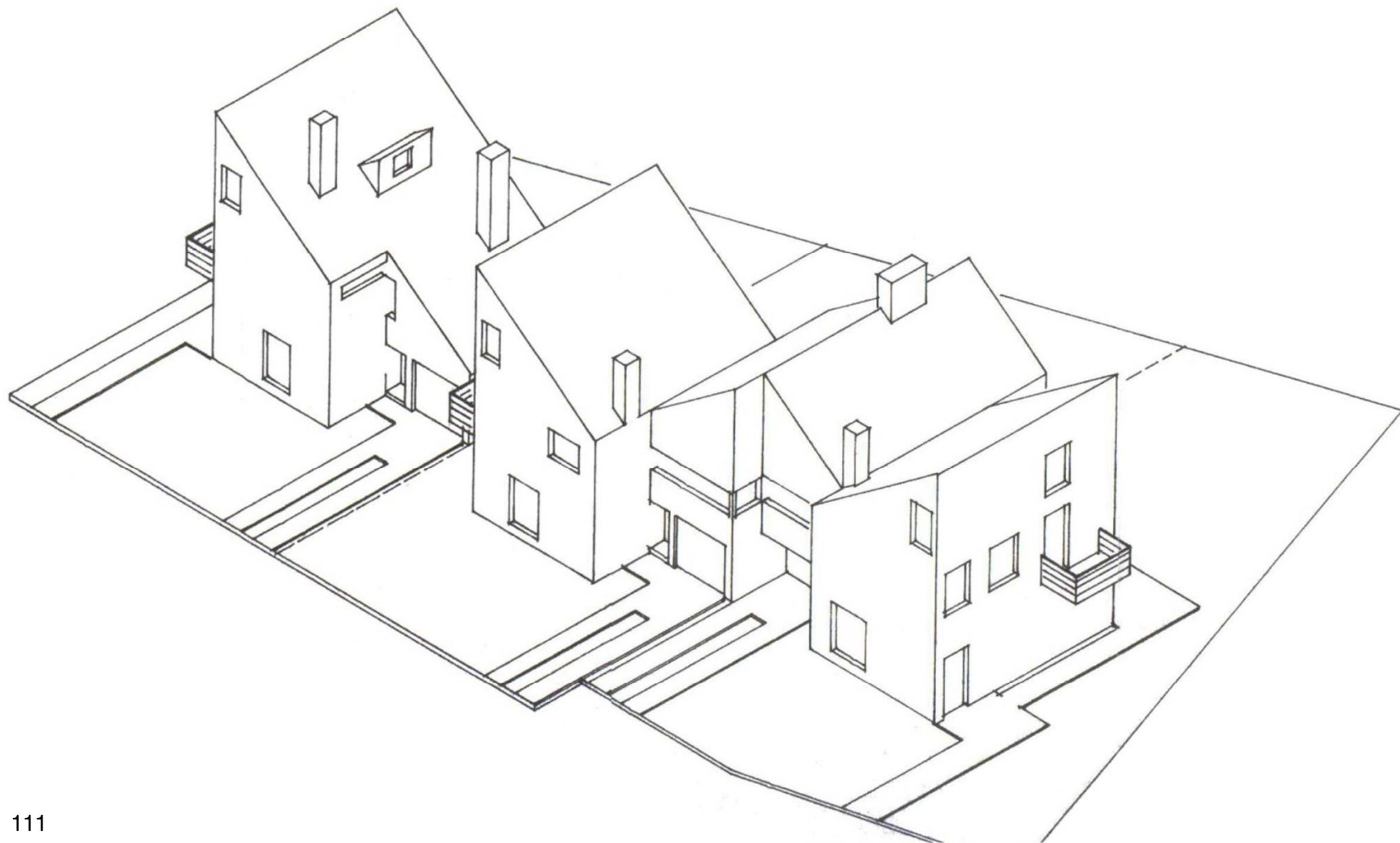

noord

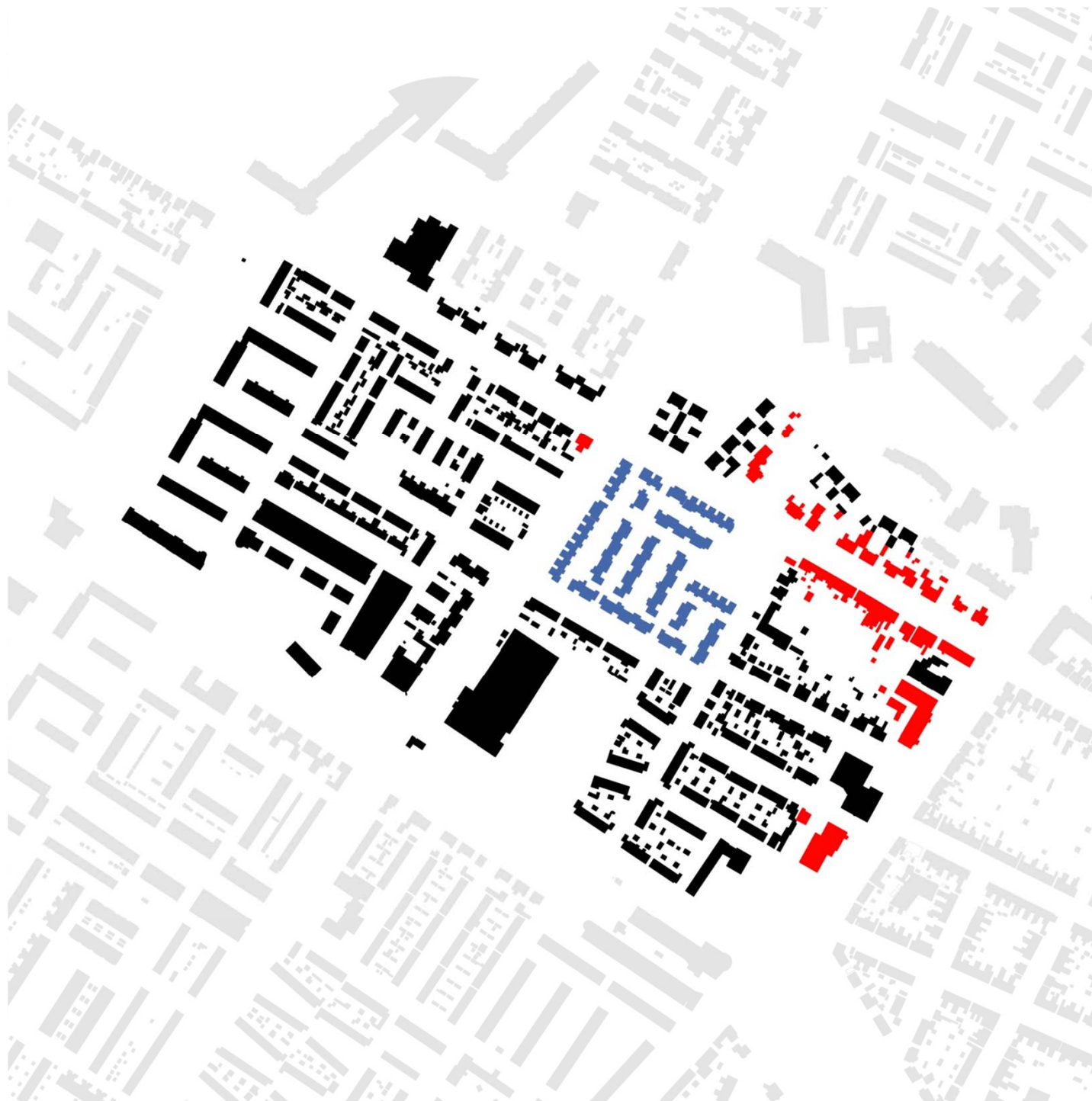
8.4

Inhoudsopgave

gebied 11	113
gebied 12	119
gebied 13	125

gebiet

11

ROTTERDAMSEWEG

Rotterdamseweg (of Lange Weg) was de straatweg van Dordrecht naar Rotterdam en vormde de scheidslijn tussen de verschillende ambachten in de Zwijndrechtse Waard. Samen met de Ringdijk vormde deze weg de kern van het oude dorp Zwijndrecht. Van de bebouwing aan de Ringdijk resteert overigens vrijwel niets weinig als gevolg van een saneringsplan en dijkverzwaringen.

De bebouwing bestaat afwisselend uit individueel vormgegeven panden en rijtjes arbeiderswoningen. Wat betreft kleur- en materiaalgebruik en detaillering bestaan er grote onderlinge verschillen: van sobere, traditioneel en eenvoudig vormgegeven arbeiderswoningen tot rijk gedetailleerde vroeg 20e eeuwse woningen (de 'Nieuwe Huizen') met zeer zorgvuldig uitgevoerd en gedetailleerd metselwerk en Jugendstil invloeden.

- o ingrepen beschouwen op het niveau van de straat, het blok en het individuele gebouw;
- o ingrepen zijn gericht op behoud en herstel van het oorspronkelijke beeld van de rij of het individuele gebouw;
- o ingrepen zijn gericht op het behoud en herstel van de oorspronkelijke (traditionele) architectuur (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering van het individuele pand of de rij) en hebben een sterk ondergeschikt karakter.

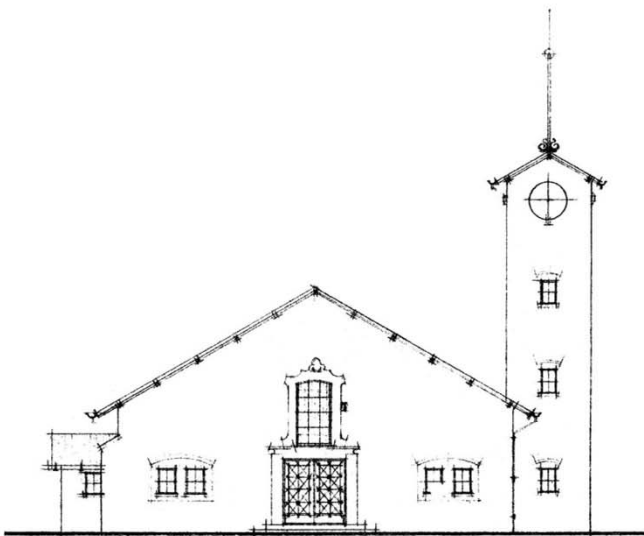
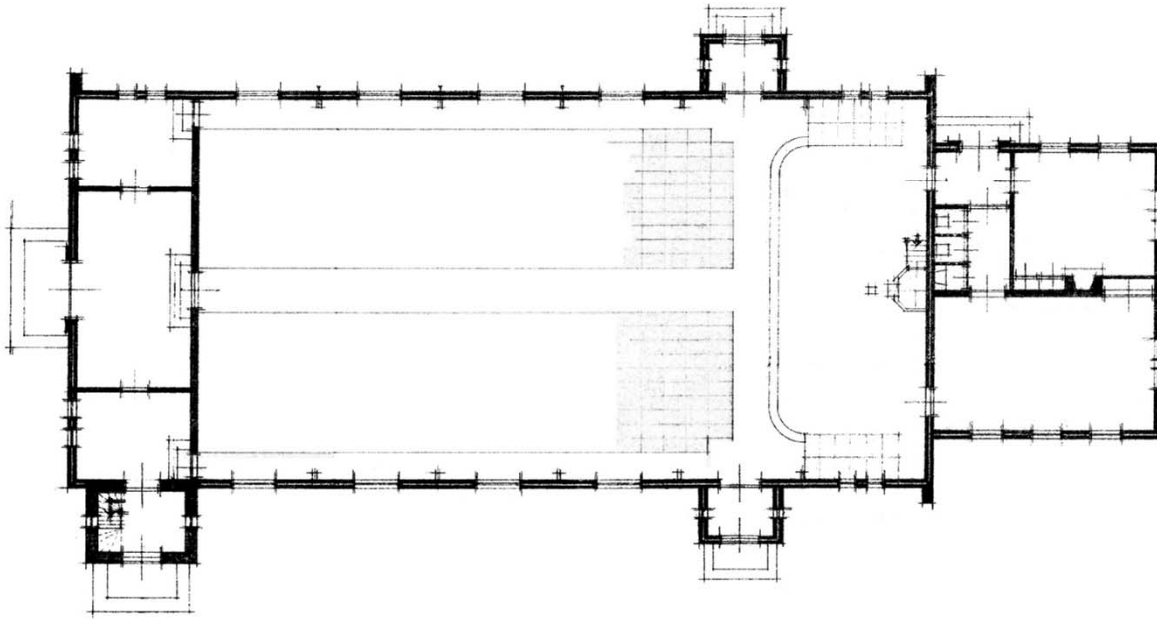

MARANATHAKERK

Prinses Beatrixstraat
H. Bakker, Zwijndrecht
1950

Bijzonderheden: Sober, traditionalistisch kerkgebouw. De kerkzaal en toren hebben een zadeldak, evenals de aan weerszijden van de langsegevels geplaatste toegangsportalen en het lagere volume met secundaire ruimtes aan de achtergevel. De nabij de hoofdingang geplaatste toren heeft aan de bovenzijde ronde openingen. Het metselwerk is eveneens sober maar zeer zorgvuldig, wat onder andere zichtbaar is aan de metselwerkopvang boven de kozijnen door middel van segmentbogen en het metselwerkverband onder de kerkramen (zigzagverband). Oorspronkelijk kende de entree een rijk gedecoreerde omlijsting.

- o ingrepen zijn gericht op behoud en herstel van het oorspronkelijke ontwerp;
- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (kleur- en materiaalgebruik, metselwerkverbanden, detaillering).

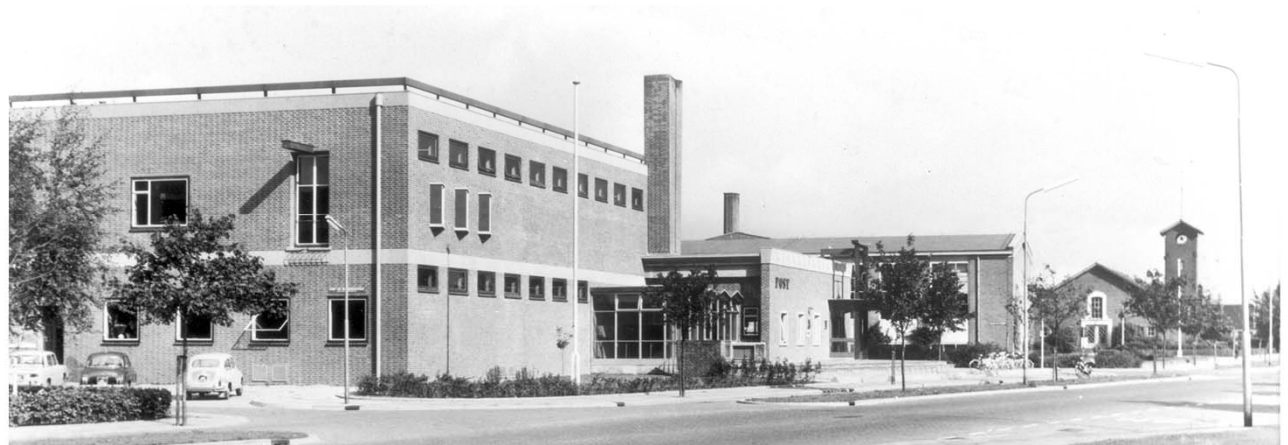
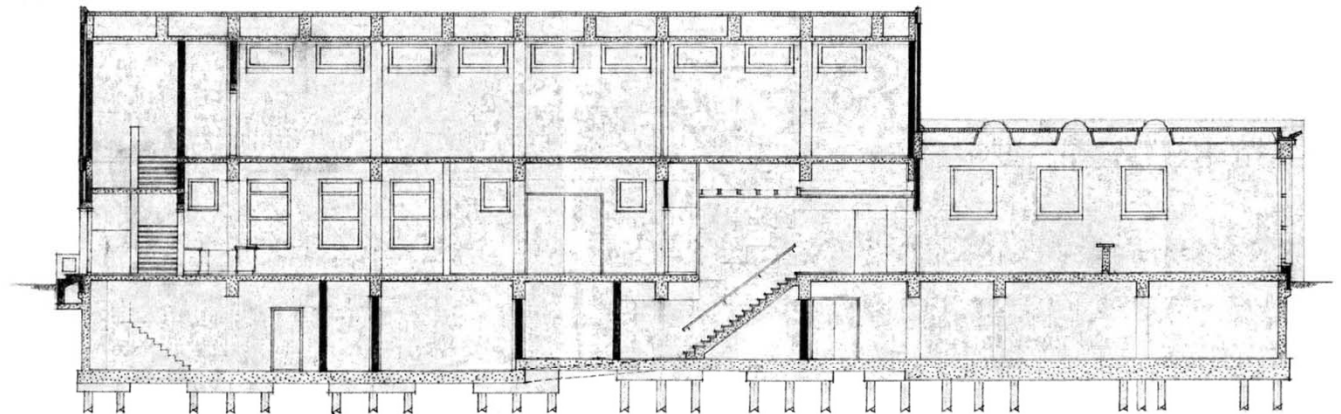
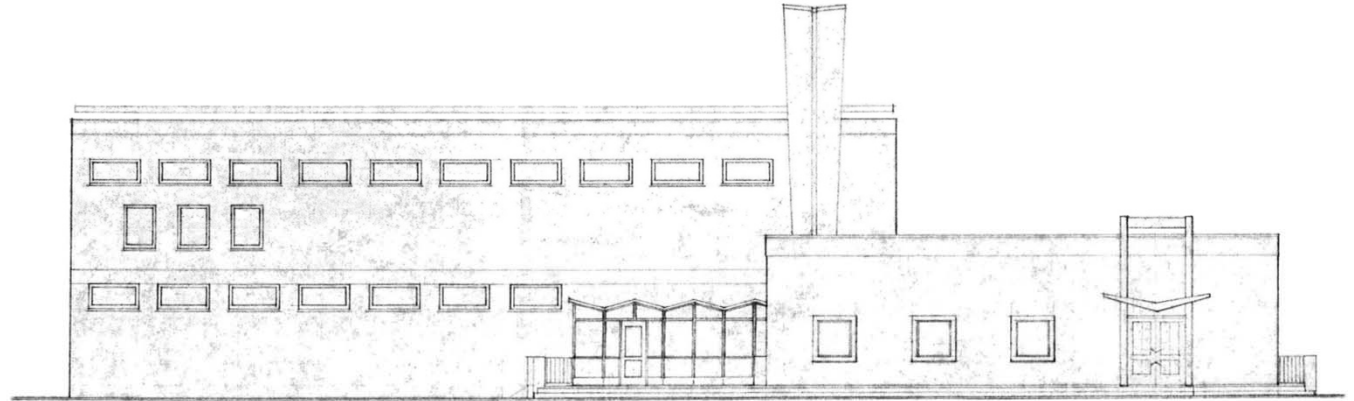
POSTGEBOUW ZWIJNDRECHT

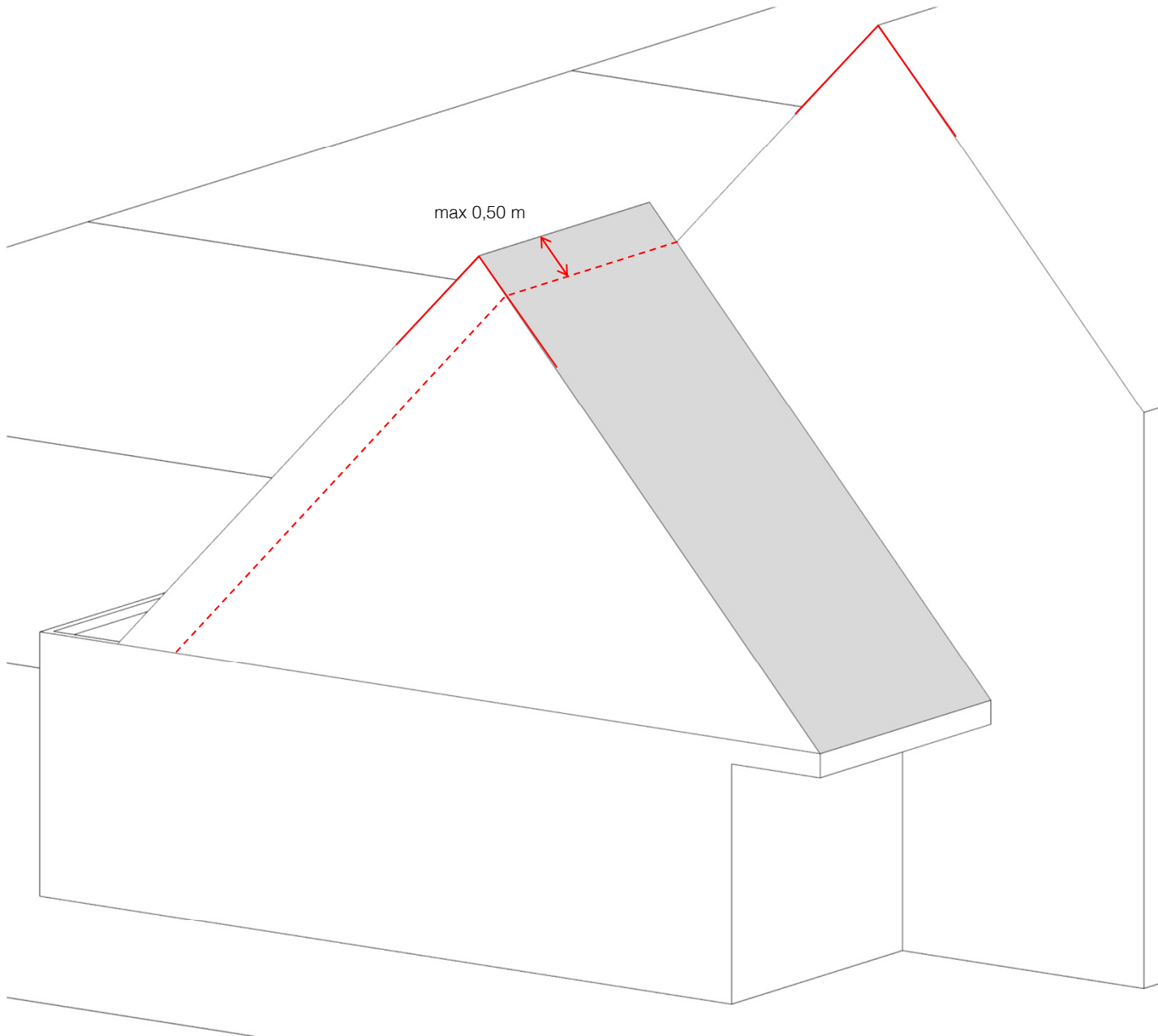
C.E. Alexander

1961

Robuust, traditionalistisch bouwwerk met bedrijfswoning. De gevel is gemetseld in een roodbruine steen en wordt horizontaal onverdeeld door zandkleurige gevelbanden, al dan niet voorzien van een motief. De gevel is op een regelmatig wijze geperforeerd door relatief kleine gevelopeningen van verschillende afmetingen. Enkele ramen zijn uitgevoerd als driehoekige, uit de gevel stekende erkers. Publieksruimten en entree worden benadrukt door glazen volumes met een vleugeldak of een gevouwen dakvlak. De prominente schoorsteen wordt naar boven toe breder en wordt daar eveneens v-vormig afgesloten.

- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (maat en schaal gebouw, gevelontwerp, kleur- en materiaalgebruik).

DAKOPBOUW

Plaatsing en afmetingen

de nokrichting van de dakopbouw is evenwijdig aan die van de woning

de dakvoet van de dakopbouw ligt gelijk met de voorzijde van de luifel van de garage

het voor- en achterdakvlak van de dakopbouw hebben dezelfde helling als het voor- en achterdakvlak van de woning

het achterdakvlak van de dakopbouw ligt in hetzelfde vlak als het achterdakvlak van de woning of op een afstand van max. 0,5 m

de breedte van de dakopbouw is gelijk aan de breedte van de garage

Vormgeving

de zijgevel van de dakopbouw wordt uitgevoerd in een hoogwaardig gevelmateriaal

een aan het openbaar gebied grenzende zijgevel is uitgevoerd in metselwerk, afgestemd op het bestaande metselwerk van de woning

het kleur- en materiaalgebruik van de dakopbouw is donker en gedekt

de dakbedekking van de dakopbouw bestaat uit dakpannen, identiek aan de dakpannen van de woning

de bouwkundige detaillering is zowel in doorsnede als in aanzicht rechthoekig

gebiet

12

120

DAKOPBOUW

Plaatsing en afmetingen

de dakopbouw wordt tegen de bestaande (tweede) verdieping van de woning geplaatst

de achtergevel van de dakopbouw (verticaal uitgevoerd) wordt direct achter de dakopstand van de woning geplaatst

de breedte van de dakopbouw is gelijk aan de breedte van de woning

de hoogte van de dakopbouw is gelijk aan de hoogte van de tweede verdieping van de woning

Vormgeving

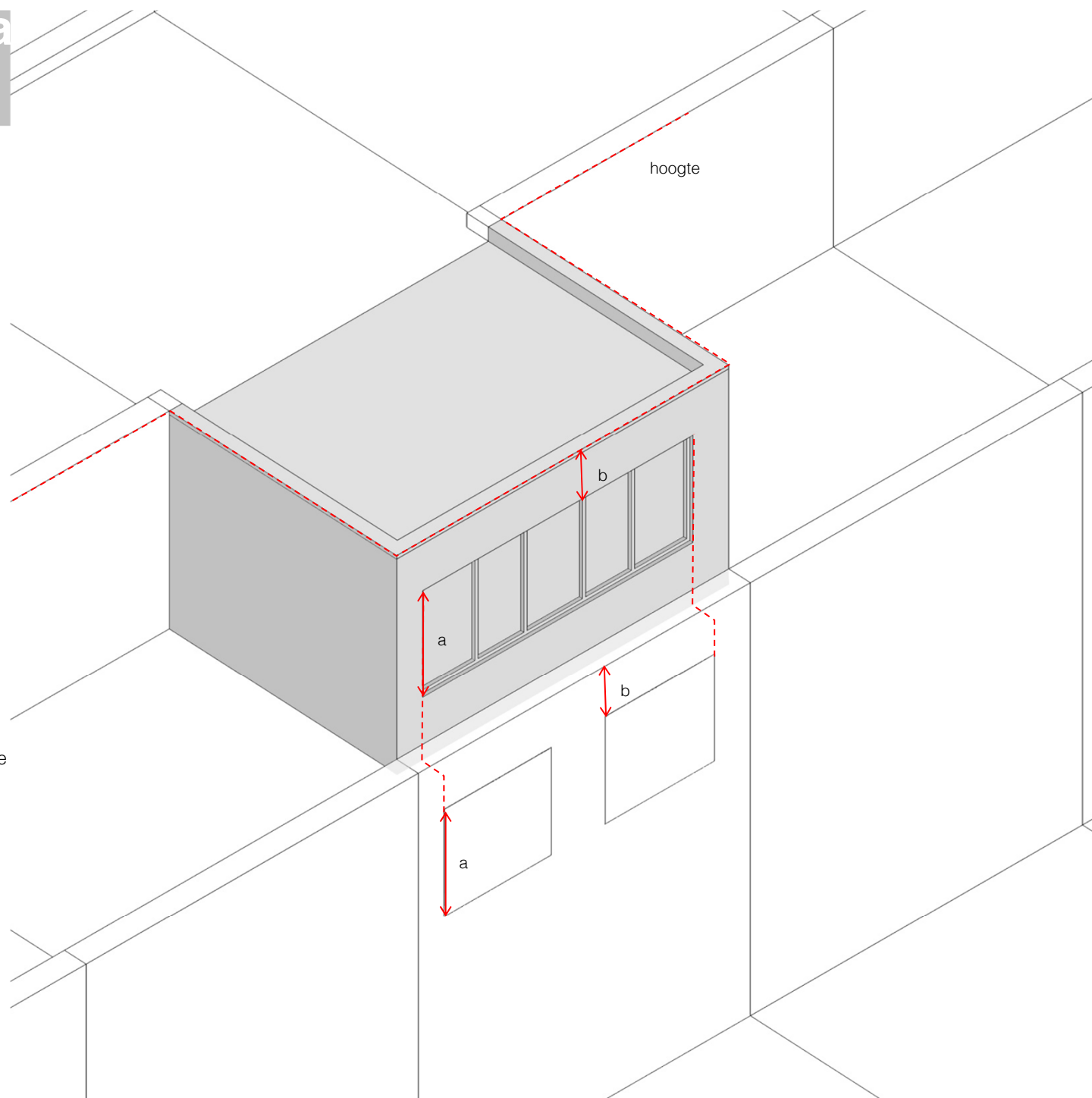
de dakopbouw is uitgevoerd in rabatdelen (als bestaande achterzijde tweede verdieping), is plat afgedekt en wordt afgewerkt met een daktrim

de gevelindeling van de dakopbouw is gelijk aan de gevelindeling van de onderliggende gevel

zowel de hoogte als het kleur- en materiaalgebruik van het kozijn van de dakopbouw zijn identiek aan de kozijnen van de onderliggende gevel van de woning (maat a)

de afstand van de bovenkant van het kozijn tot de dakrand is bij de dakopbouw en de daaronder liggende gevel gelijk (maat b)

de bouwkundige detaillering is zowel in doorsnede als in aanzicht rechthoekig

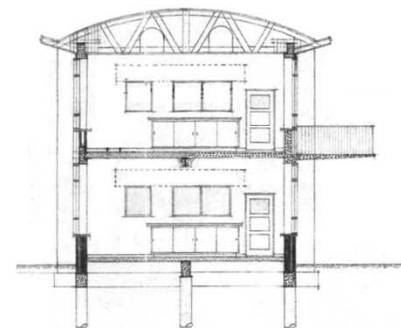

U.L.O. SCHOOL, ELPÉ SYSTEEMSCHOOL

D.L. Landman, Leiden
1952

Verzorgd ontworpen tweelaags schoolgebouw. Entree en trappartij worden geaccentueerd door middel van een lager, haaks op het hoofdbouwdeel geplaatst volume. Kenmerkend is de onder een hoek geplaatste beëindiging van de gebogen dakvlakken. Bijzonder detail is het in zeer dun gewapend beton uitgevoerde balkon aan de straatzijde. De organisatie van het gebouw (een afwisseling 'serving' en 'served' spaces) wordt uitgedrukt in de gevel en benadrukt door penanten. Het gebouw is wat betreft vorm en details verwant aan het werk van Dudok uit deze tijd, zoals het huidige café Dudok in Rotterdam. Dit is ondermeer zichtbaar in het gebruik van (donkere) baksteen, de grote en dun gedetailleerde raampartijen, de gebogen dakvlakken en de incidentele toepassing van ronde ramen.

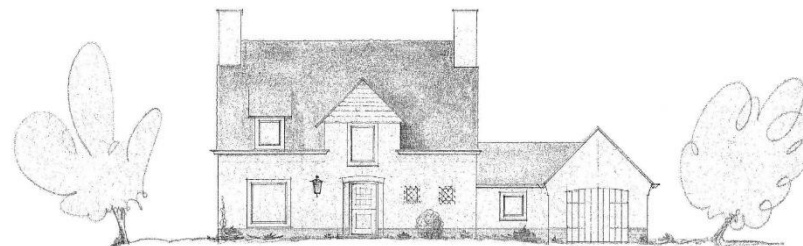
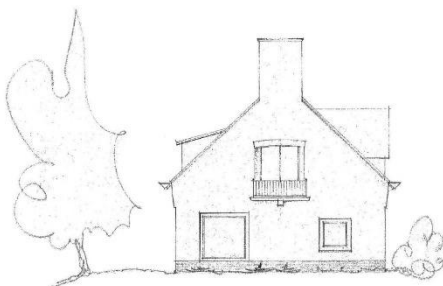
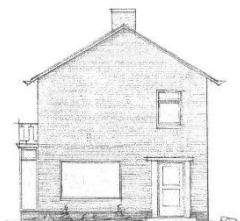
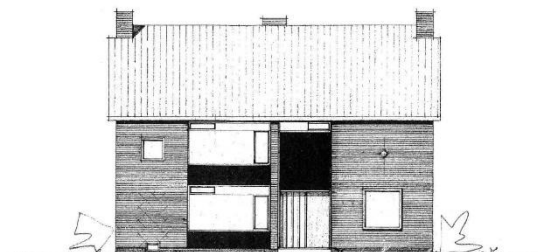
- o ingrepen zeer zorgvuldig afstemmen op de oorspronkelijke architectuur (massa, gevelindeling, kozijnindeling);
- o behoud en herstel van het oorspronkelijke materiaal- en kleurgebruik;
- o behoud en herstel van de oorspronkelijke detaillering.

WONINGEN WILLY SLUITERWEG

Ensemble van in kleine series vormgegeven geschakelde en vrijstaande woonhuizen met twee lagen en een veelal steile kap, gelegen aan de voortzetting van de groene scheg uit het plan van Verhagen. De woningen zijn helder, eenvoudig en traditionalistisch vormgegeven. Het merendeel van de woningen is ontworpen door de Zwijndrechtse architect H. van Geffen, de woning op de hoek van het Laurensvliet door M. Zwanenburg.

- o ingrepen beschouwen op het niveau van de woning en het niveau van het ensemble aan de Willy Sluiterweg;
- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (gevelontwerp, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

WONINGEN MELKWEGSINGEL

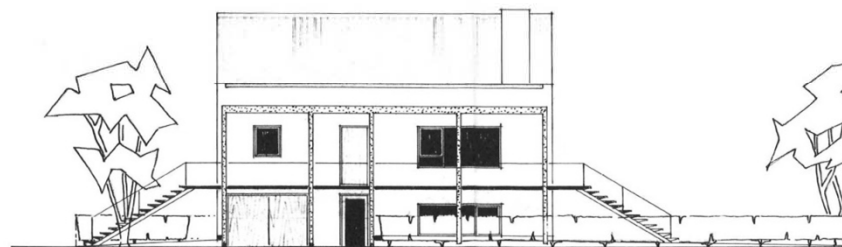
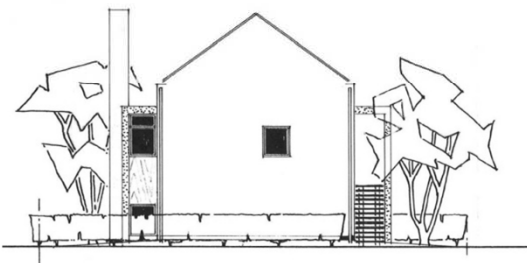
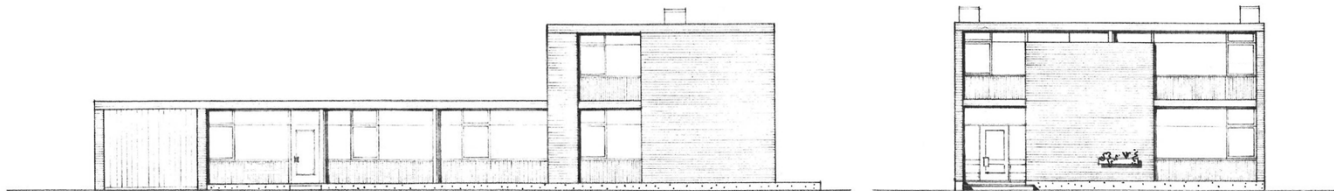
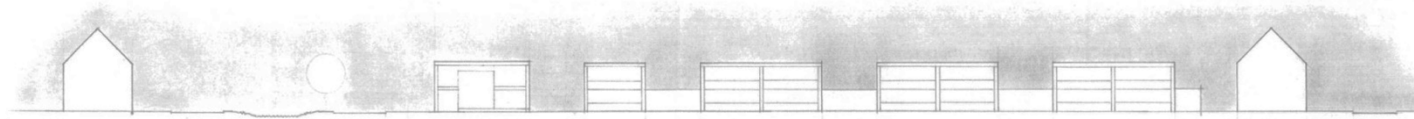
J. Schuurman Hess, Harry Nefkens (H. van Hunnik), Albert van Essen
respectievelijk 1959, 1958, 1957

Ensemble van tweelaagse woningen, waarvan één met kap (Van Essen).

De dokterswoning van Alb. van Essen heeft aan beide langsgevels een veranda ten behoeve van het woongedeelte. De onderste bouwlaag, onder meer de praktijkruimte, is half verdiept. De dakrand van de kopgevels is opvallend afwezig, zodat de nadruk ligt op de hoofdvorm. Die hoofdvorm refereert aan de even verderop aan de Melksingel gelegen, traditionalistische woonhuizen met kap.

De woningen van Nefkens bestaan uit schijven lichtgeel metselwerk, waartussen de kozijnen met een borstwering van zwart glasal terugliggend zijn geplaatst. Het kozijn op de begane grond is ter plaatse van de studeerkamer onderverdeeld in 12 delen. Onder het kozijn is een bloembak gemaakt van basaltblokken. De dakrand (houten delen) sluit met een terugliggend gedetailleerde overgang (schaduw) aan op het hoofdvolume. De tandartspraktijk met woning van Schuurman Hess vormt een variatie op het door Nefkens ingezette thema van metselwerkschijven (lichtgeel) en kozijnen met borstwering, die hier zonder overgang aansluit op de dakrand. Schuurman Hess past de schrijven vrijer in de gevelvlakken toe, zoals het aan drie zijden door kozijnen omringde vlak in de voorgevel. Iedere gevel kan hierdoor worden beschouwd als een compositie van open en dichte vlakken.

- o ingrepen beschouwen op het niveau van de woning en het niveau van het ensemble aan de Melkwegsingel;
- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (gevelontwerp, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

gebiet

13

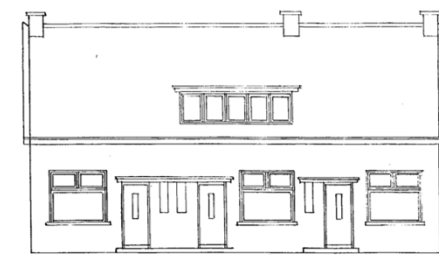
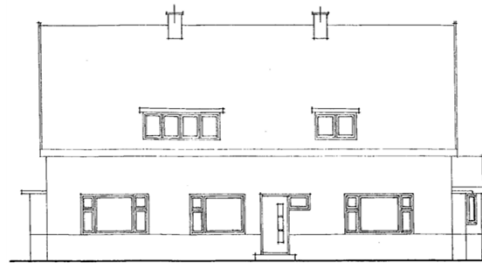
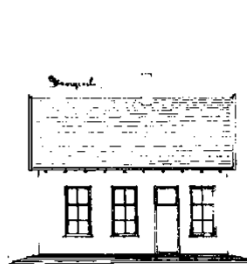
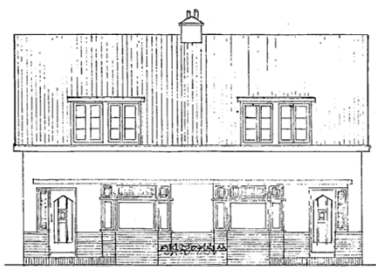
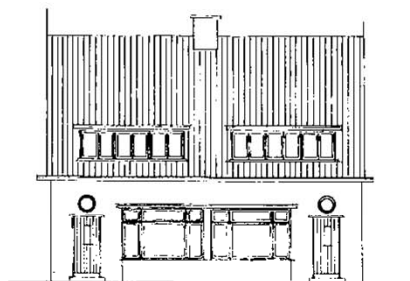
126

BOOTJESSTEEG | HEER OUDELANDLAAN

Vroeg 20e eeuwse eenlaagse bebouwing met een steile langskap, veelal uitgevoerd als dubbele woning of korte rij. Enkele woningen hebben een dwarskap. De bebouwing getuigt van ambachtelijke, eenvoudig uitgevoerde lokale bouwkunst. Toevoegingen zijn ondergeschikt en zeer zorgvuldig afgestemd op het complex. Kleur- en materiaalgebruik en detaillering zijn zorgvuldig, traditioneel en eenvoudig en per complex of blok samenhangend.

Met name de Heer Oudelandlaan is een curieus gelegen fragment van de oorspronkelijk doorlopende lintbebouwing, gezien het contrast met de grootschalige infrastructuur.

- o ingrepen beschouwen op het niveau van de woning, de rij en de straat;
- o ingrepen zijn zorgvuldig afgestemd op de oorspronkelijke (traditionele) architectuur (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering) en hebben een sterk ondergeschikt karakter.

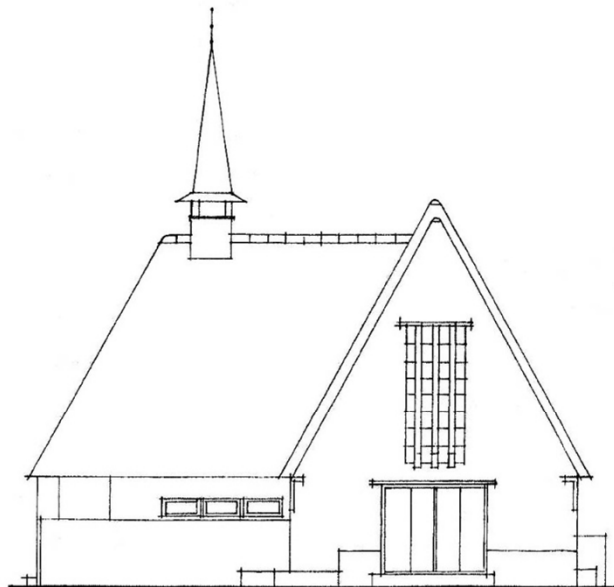
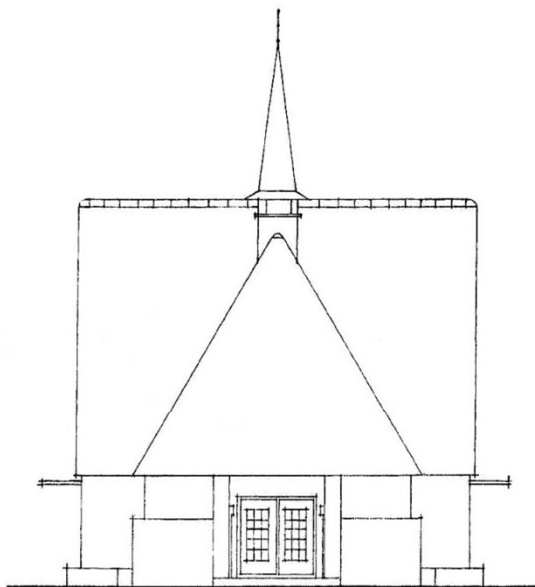
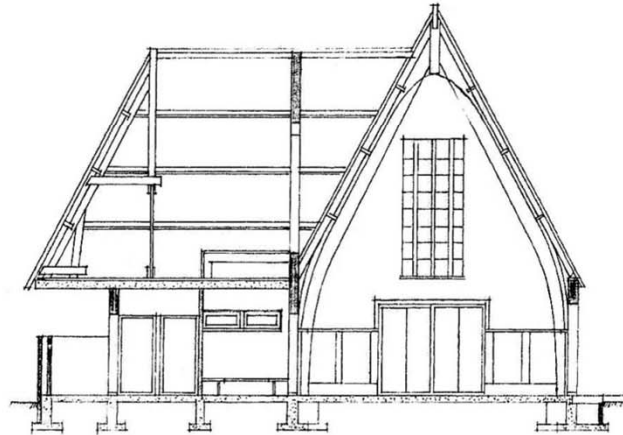
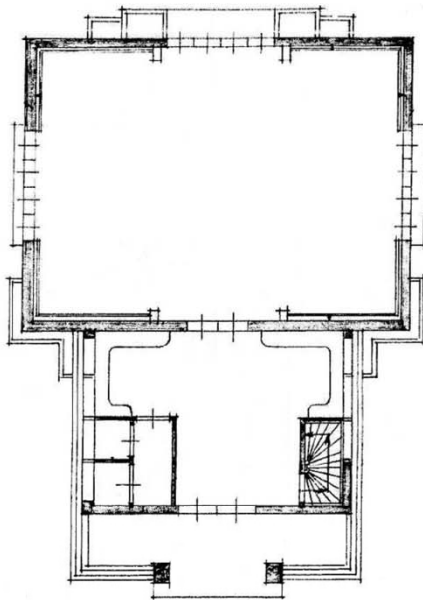

KAPEL ALGEMENE BEGRAAFPLAATS

Jeroen Boschlaan
W.B.M. Beumer
1935

Kleine, T-vormige kapel waarvan de hoofdstructuur en opzet onlosmakelijk is verbonden met die van de begraafplaats. De kapel heeft een steile riet kap die doorloopt tot boven de entree buiten. Op de kap is een torenspits geplaatst. De gevels bestaan uit zorgvuldig toegepast metselwerk met enkele gebrandschilderde ramen. De constructie van de hoofdruimte bestaat uit Nehamospanten.

- o ingrepen zeer zorgvuldig afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

DAKOPBOUW

Plaatsing en afmetingen

de dakopbouw is uitgevoerd als een dwarskap

de nok- en goothoogte van de dakopbouw zijn gelijk aan de maten van eerder gerealiseerde dakopbouwen in dezelfde rij

de hoogte van de dakopbouw, gemeten vanaf de bestaande dakrand, is 4,35 m*

de breedte van de dakopbouw is gelijk aan de breedte van de woning

Vormgeving

de hoogte van de borstwering, gemeten vanaf de bestaande dakrand, is 0,75 m*

de borstwering bestaat uit horizontale delen, gelijk aan de bestaande dakrand

het kozijn heeft een hoogte van 1,45 m

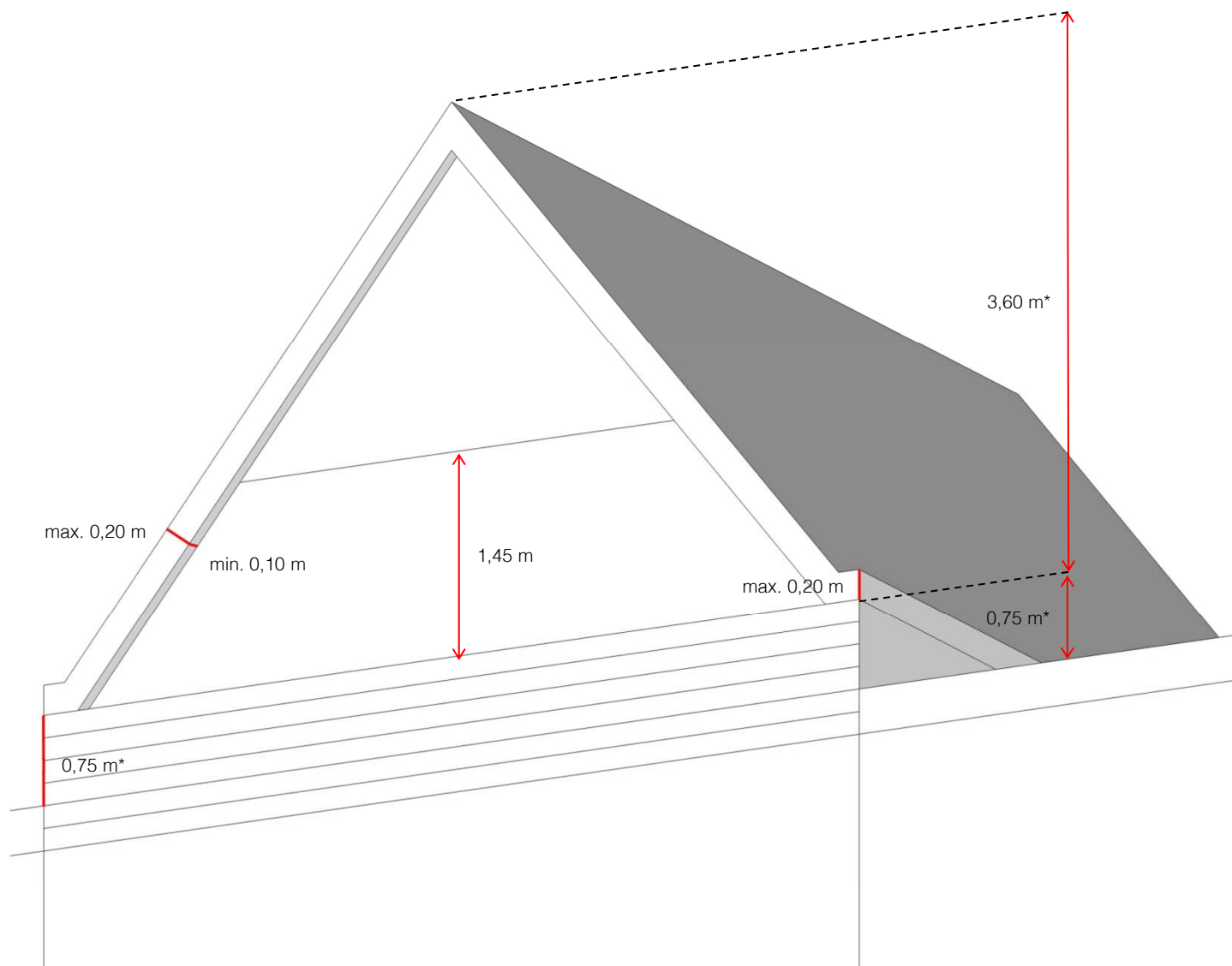
het kozijn bestaat voor minimaal 2/3 uit doorzichtig glas

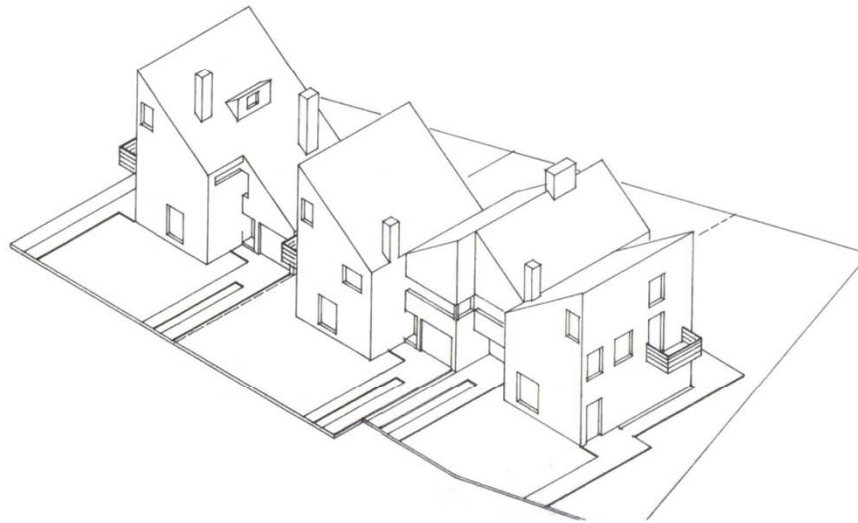
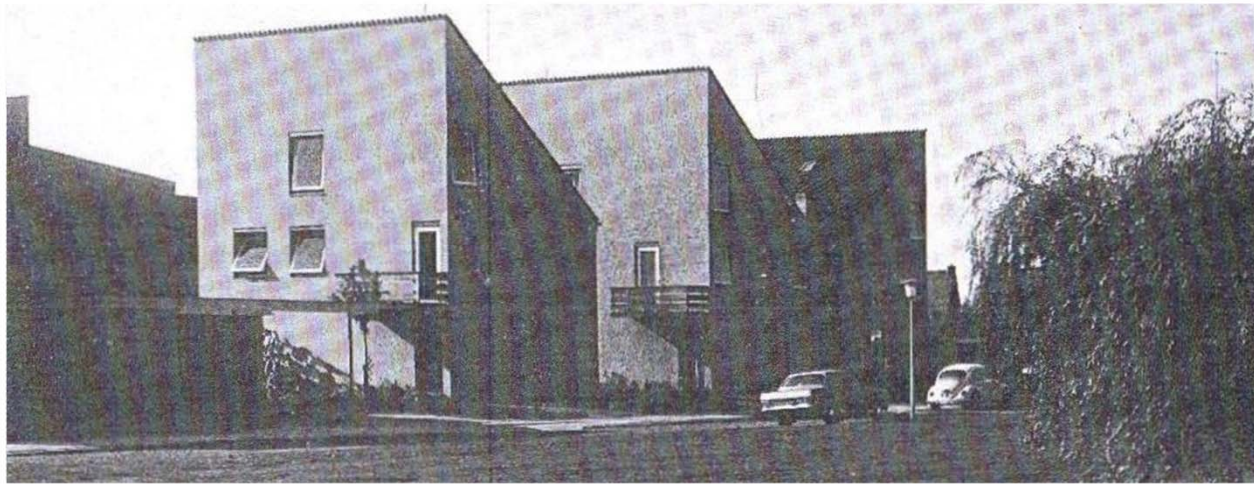
het boeiboord is maximaal 0,20 m hoog

zowel het kozijn als de betimmering daarboven liggen minimaal 0,10 m terug ten opzichte van de voorkant van het boeiboord

de bouwkundige detaillering is zowel in doorsnede als in aanzicht rechthoekig

het kleur en materiaalgebruik is afgestemd op dat van de woning, de dakbedekking is donker en gedekt

3 WONINGEN

Officiersvliet

Wim Quist, Rotterdam/Zwijndrecht

1965

Ensemble van drie woningen met lessenaarskap, waarvan één vrijstaand. Door het dakvlak over twee lagen door te laten lopen, het volume veelvuldig te laten verspringen en het dakvlak ook een tegengestelde richting mee te geven, ontstaat een expressief totaalbeeld. De gevelopeningen met veelal verschillende afmetingen, zijn spaarzaam toegepast en goed afwogen in het gevelvlak geplaatst. Op enkele punten wordt hiermee een uitsnede in het volume gemaakt. De gevel is uitgevoerd in een gele steen, het dakvlak in een geëngobeerde dakpan. Kozijnen zijn zwart gebeitst met witte draaiende delen.

- o ingrepen zorgvuldig afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

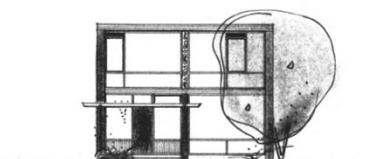
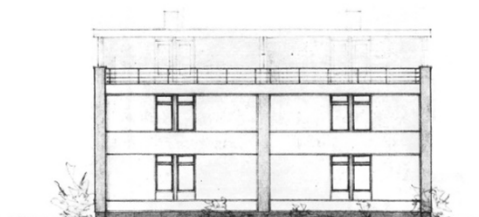
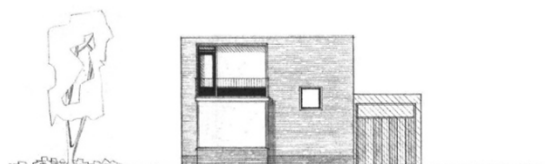
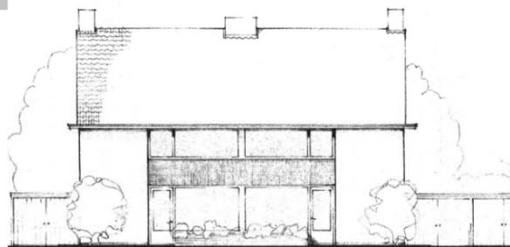
WONINGBOUW OFFICERSVLIET

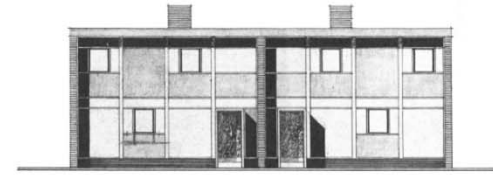
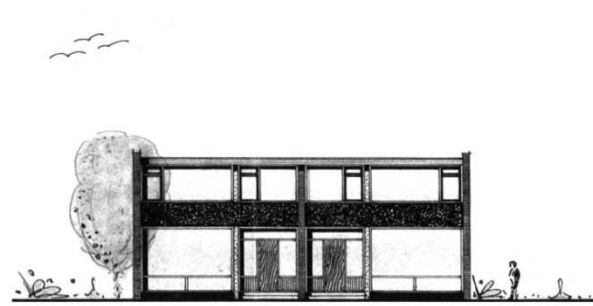
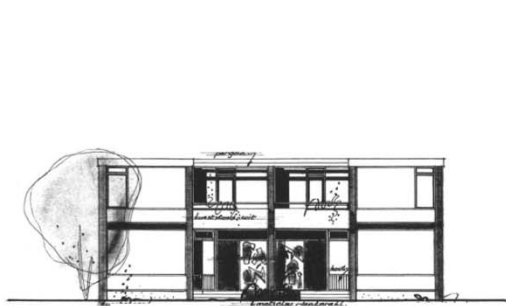
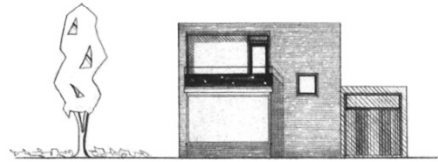
Jan van Erven Dorens, J.A. Visser jr.,
H. Brouwer, R.G.M. van der Valk, Cord
Beckmann, C. van Hulsteijn en Rien Arnoys, Jo
Lipplaa, B. Bakker, 1959-1960

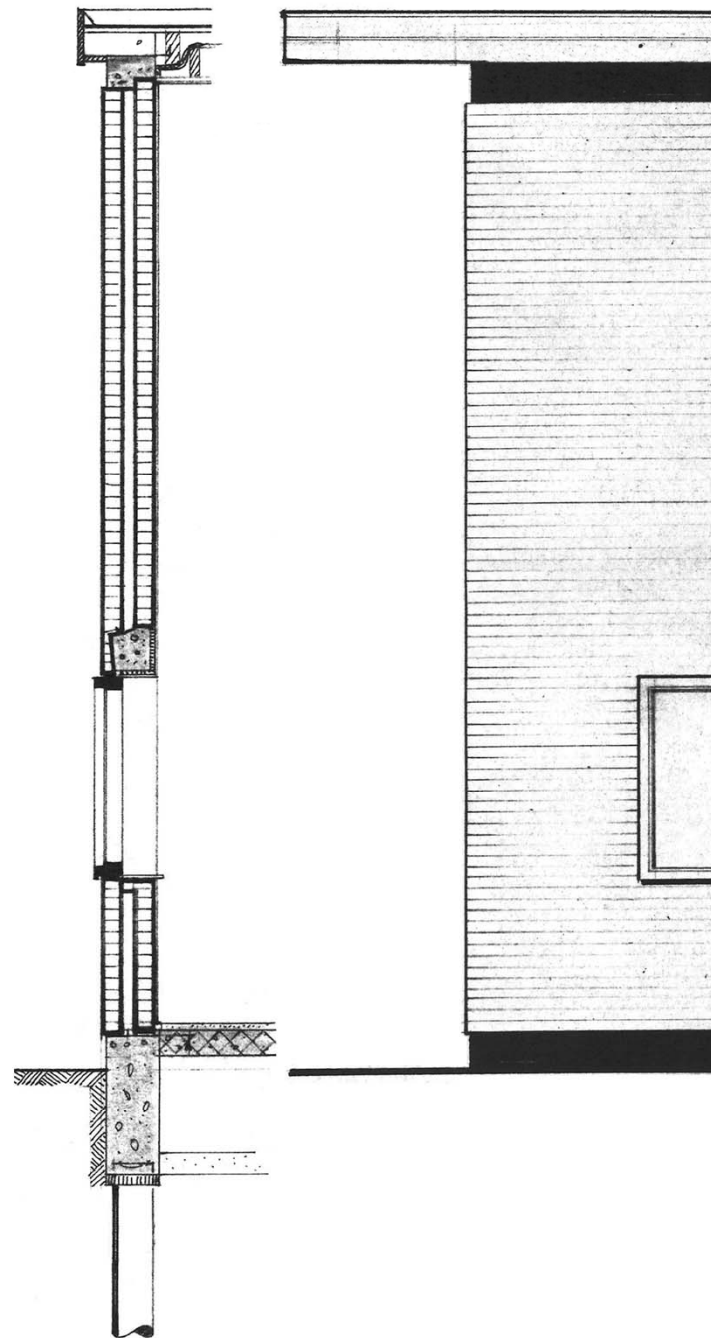
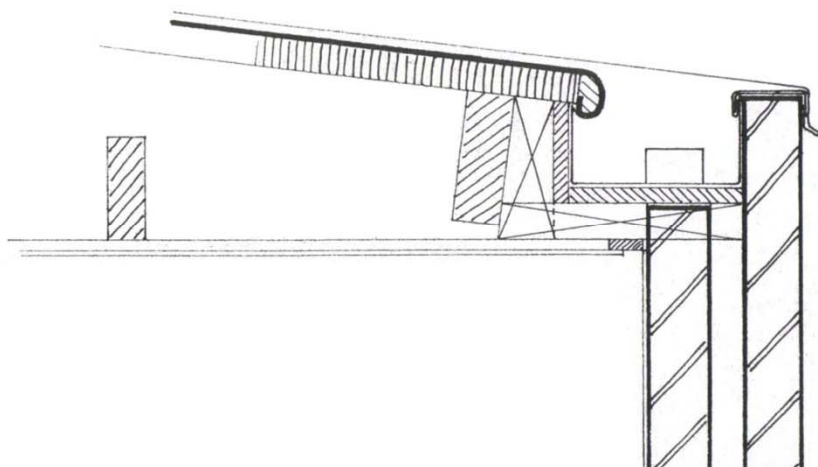
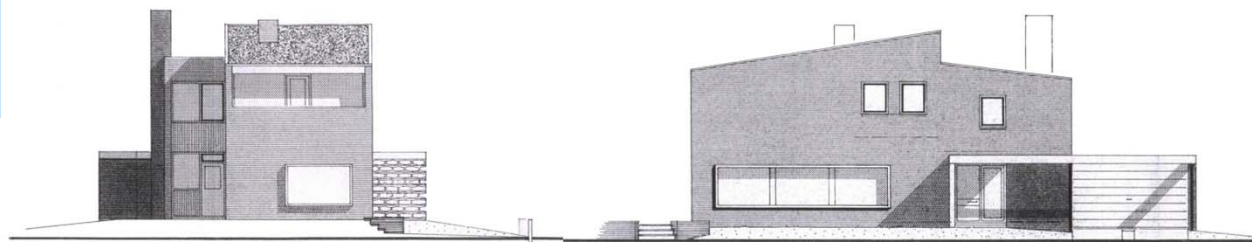
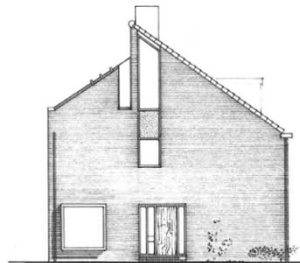
Ensemble van in hoofdzaak platafgedekte tweelaagse woningen. Uitzonderingen zijn de woningen van Van Erven Dorens (zadeldak), Quist (lessenaarsdak, apart besproken) en de later gerealiseerde woningen met versprongen lessenaarkap van Van der Valk (1966, vrijstaand) en Bakker (1969, twee-onder-een-kap) aan de zijde van de Schobbelandstraat. De woningen van Van Hulsteijn hebben een dakopbouw.

Opmerkelijk is de hoge mate van samenhang, ondanks dat de woningen ontworpen zijn door een groot aantal verschillende architecten. Alle woningen bestaan uit gemetselde schijven (zijgevels) waartussen kozijnen met borstwering zijn geplaatst. Hierbinnen is ruimte voor variatie, die echter ondergeschikt is aan het geheel van het ensemble. De variatie betreft onder meer de detaillering van de dakrand, het al dan niet verdiept in het gevelvlak plaatsen van de kozijnen en het al dan niet in het gevelbeeld tonen van de vloer. De twee vrijstaande woningen van Van der Valk aan weerszijden van de Officiersvliet vormen met een gemetseld vlak in de voorgevel nog de grootste uitzondering op de regel.

- o ingrepen beschouwen op het niveau van de woning en het niveau van het ensemble aan de Officiersvliet;
- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (gevelontwerp, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

DAKOPBOUW

Plaatsing en afmetingen

de dakopbouw is uitgevoerd als een, in aanzicht trapeziumvormige, dwarskap met als kleinste hoek $77,5^\circ$ (+/- 1°)

het 'kader' van de dakopbouw ligt 0,35 m terug ten opzichte van de voorzijde van de dakrand van de woning

de hoogte van de dakopbouw ten opzichte van het bestaande dak van de woning is 2,76 m*

de breedte aan de onderzijde van de dakopbouw is gelijk aan de breedte van de woning

de hoogte van de afscheiding van het dakterras is 1,00 m (indien van toepassing)

Vormgeving

de pui aan de voor- en de achtergevel van de dakopbouw ligt minimaal 0,45 m en maximaal 2,00 m terug ten opzichte van de voorzijde van de dakrand van de woning

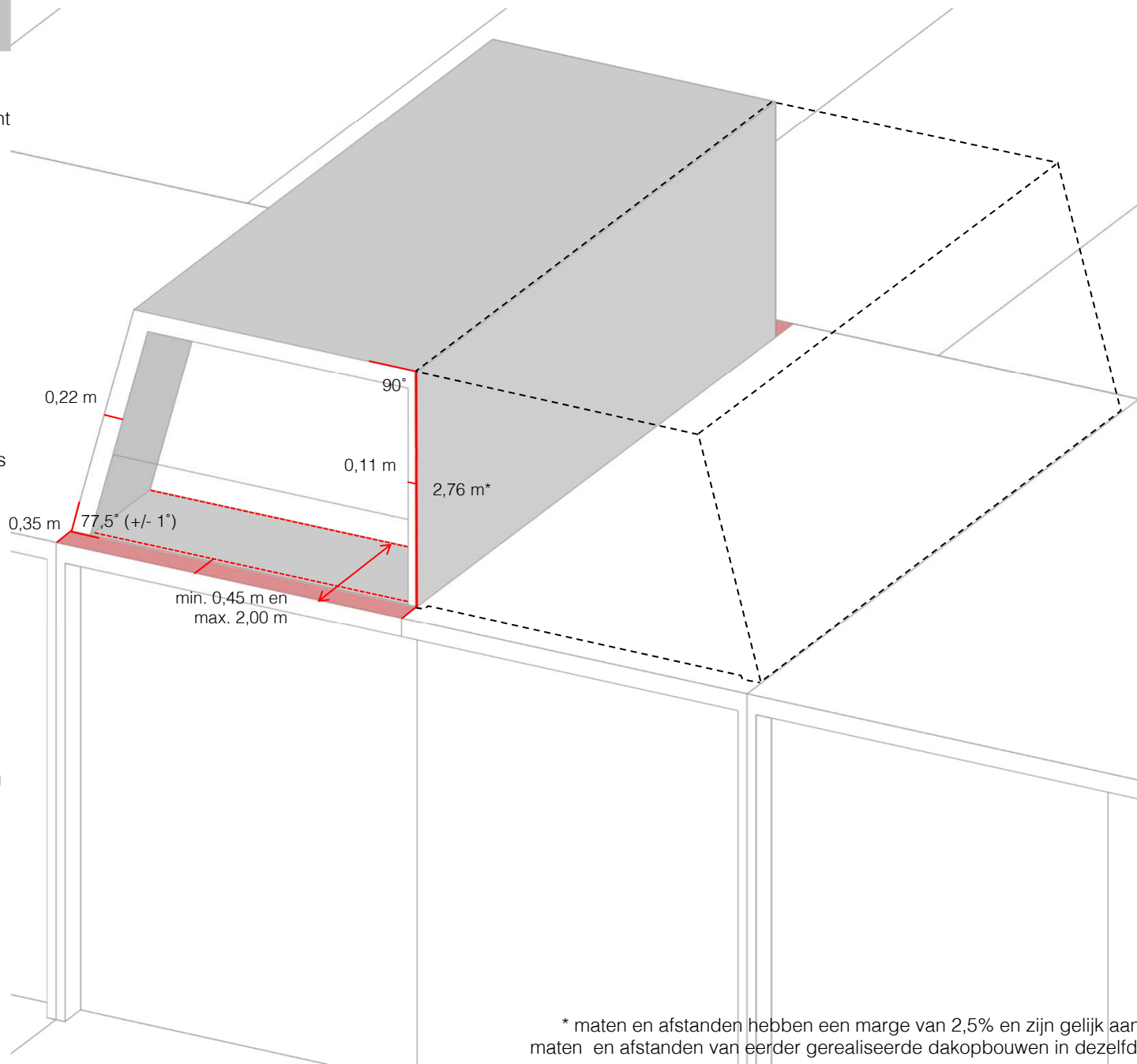
het 'kader' van de dakopbouw is in aanzicht 0,22 m breed. Aan de zijde waar de dakopbouw mogelijk kan worden gespiegeld met de burens is deze maat gehalveerd

de pui bestaat voor minimaal 2/3 uit doorzichtig glas

de te plaatsen afscheiding van het dakterras is open en/of transparant en uitgevoerd in metaal of glas (indien van toepassing)

het kleur- en materiaalgebruik van de dakopbouw is donder en gedekt

de bouwkundige detaillering is zowel in doorsnede als in aanzicht rechthoekig

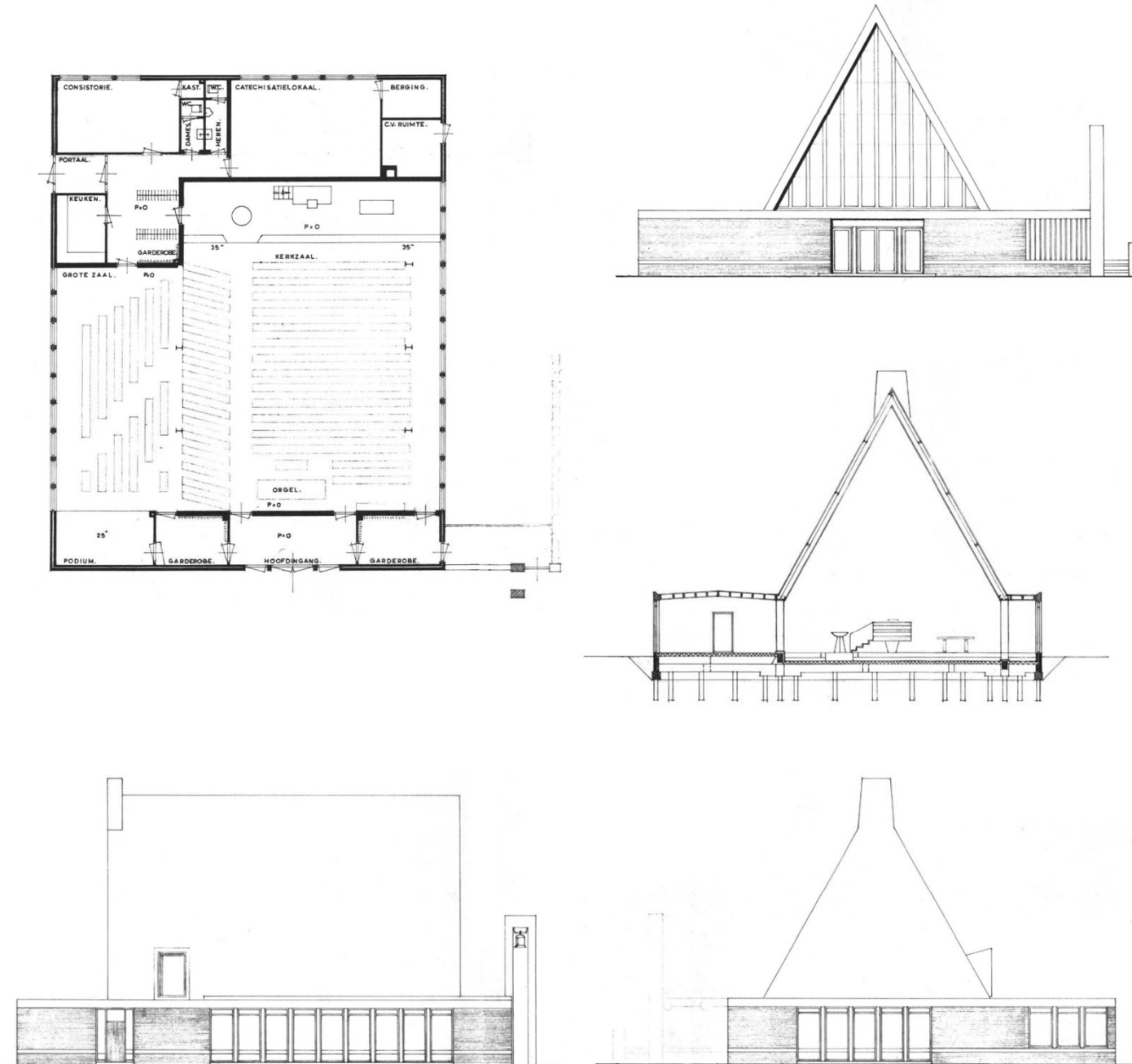
* maten en afstanden hebben een marge van 2,5% en zijn gelijk aan de maten en afstanden van eerder gerealiseerde dakopbouwen in dezelfde rij

CHRISTELIJK GEREFORMEERDE KERK

Dr Plesmanstraat | Van Meelstraat
H. Geels, Arnhem (medewerkend architect T.M. Bokhorst)
1966

De spitse kap van de kerkzaal is geplaatst op een eenlaagse gemetselde onderbouw in een lichtgele steen. Bij de entree is een betonnen klokkentoren geplaatst. De dakrand van de onderbouw is rondom uitgevoerd in beton. De ritmiek van de indeling van de ramen wordt bepaald door herhaling van steeds dezelfde breedtemaat, ondanks een verschil in hoogte. Een gevelband markeert de onderzijde van de niet verdiepingshoge ramen; ter plaatse van de verdiepingshoge ramen werd deze aan de binnenzijde doorgezet in een handreling. De kopgevels van de kerkzaal zijn respectievelijk uitgevoerd als raam en als een geheel gesloten gemetseld gevelvlak met schoorsteen. De dakkapel markeert de plek van onder andere het spreekgestoelte in de kerkzaal.

- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

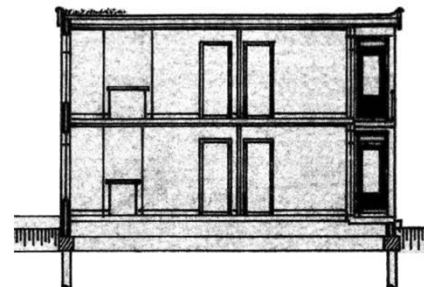
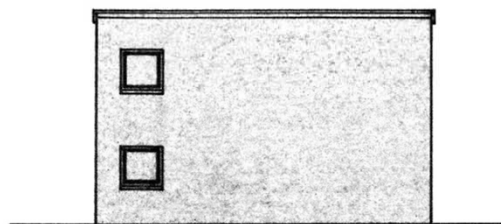
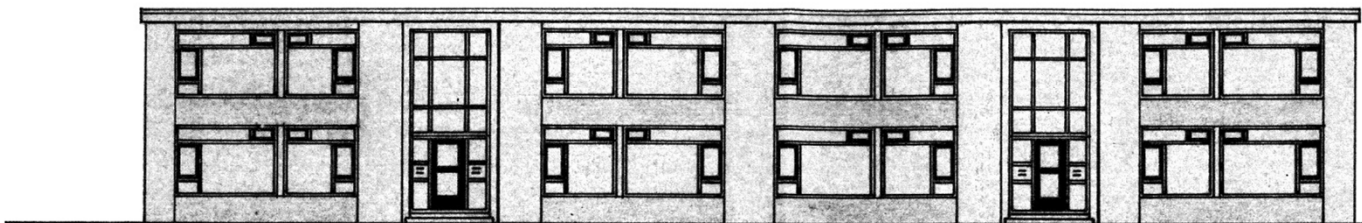

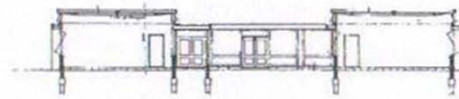
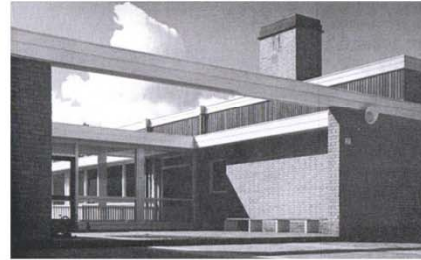
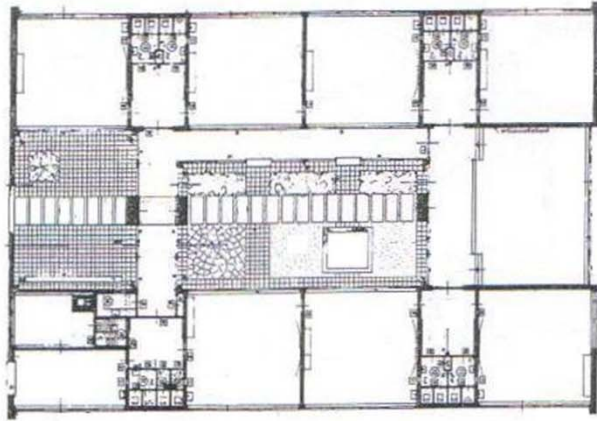
WONINGEN

Dr Plesmanstraat
R.G.M. vd Valk, Zwijndrecht
1958

Kleinschalige, helder vormgegeven tweelaagse flat. De gevel bestaat uit verticale delen met ramen of metselwerk. De entrees en trappenhuisen worden benadrukt met een omkadering van metselwerk. Op één woning na is de typerende oorspronkelijke kozijnindeling verdwenen. Bijzonder detail is het metselwerk in visgraatverband onder de kozijnen.

- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

LAGERE SCHOOL 'DE WENTELWIEK'

R. D. Bleeker
1965

Eénlaagse school rondom een patio. Het gebouw bestaat uit twee stroken met lokalen aan weerszijden van de patio. Aan de kopse kanten verbinden de entree en een gemeenschappelijke ruimte de twee stroken met elkaar. De entree is daarbij ten opzichte van de kopgevel teruggelegd, zodat hier een voorhof ontstaat. De gang is als een U om de patio gelegd waardoor 2 lokalen rechtstreeks toegang hebben tot de patio. Ter plaatse van de lokalen is het dak opgetild en voorzien van een extra raamstrook.

- o ingrepen afstemmen op het oorspronkelijke ontwerp (massa, kleur- en materiaalgebruik, detaillering).

